

"ישיבישע בלאט" - "הדף היומי" מבחר "שאלות ותשובות" ל"עיון והעמקה" בדברי הגמרא

דף כג.

השאלות

1. כל המבזה את המועדות כאילו עובד ע"ז, ויש לעיין האי ביזוי במאי, בעושה מלאכה בהם, או שאינו מכבדם באכילה ושתייה?
2. תנו רבנן, גדול שבדיינים קורא השני מונה, והשלישי אומר הכהן, ומשמע דבעי ג' להלקאה, וקשה מניין שלהלקאה גופא בעי ג', הלא כתיב והפילו השופט וגו'?
3. כל חייבי כריתות שלקו נפטרו ידי כריתתם, ויל"ע אי איירי כשעשו תשובה או אפילו בלא תשובה?

מנין ליבמה וכו', עיקר הסוגיא ביבמות לט: ולרש"י שם הוא הדין בכל טענה שלא רוצה להתייבם ולא דווקא מוכה שחין, ולתוס' שם רק במוכה שחין, ודעת הראשונים שם שגם במוכה שחין אין כופין אותו לחלוץ והחידוש שגם אותה אין כופין להתייבם.

כל המבזה את המועדות כאילו עובד ע"ז, והדמיון לע"ז ביאר המהר"ל כיון דהמועד הוא זמן להתוועד עם הקב"ה והוא מבטל זאת, ובמהרש"א ביאר דביטול המועדות הוא תחילת ע"ז כמו שמצינו בירבעם שביטל את המועדות ובה חג מליבו.

כל המספר לשון הרע ראוי להשליכו לכלבים, וכן מצינו בילקוט שמעוני וישב לו שהשבטים שיסו ביוסף את הכלבים בגלל שהביא דבתם, והטעם ביאר המהרש"א דאצל הכלבים מצינו ששמרו לשונם כשיצאו ממצרים כדכתיב ולכן בני ישראל לא יחרץ כלב לשונם, וזה שלא יודע לשמור פיו ולשונו ראוי להשליכו לכלבים, ועיין בבן יהוידע.

כל חייבי כריתות שלקו נפטרו מידי כריתתם, וברמב"ם פירש המשניות כתב דה"ה חייבי מיתות בידי שמים, אמנם בקול הרמ"ז על המשניות בריש כריתות סובר דלא מהני מלקות לחייבי מיתות בידי שמים, וביאר בגליוני הש"ס דכרת נפשו נכרתת מכלל ישראל, וע"י שלוקה חוזר להיות אחיך, משא"כ מיתה בידי שמים זה עונש של קיצור ימים, ולזה מהיכי תיתי שמלקות מועיל.

ע"ב

1. רצה הקב"ה לזכות את ישראל לפיכך הרבה להם תורה ומצוות, וקשה דבנדירים כב: אמרינן דלולי שחטאו ישראל לא היה ניתן להם רק חמשה חומשי תורה וספר יהושע משמע שריבוי התורה רע לנו?
2. שלשה דברים עשו ב"ד של מטה וכו', ושאלת שלום בשם, וצ"ע מדוע השמיטו הפוסקים דין זה?
3. שש מאות ושלוש עשרה מצוות נאמרו לו למשה, וצ"ע שהבה"ג מנה במנין המצוות גם מצוות דרבנן?, וכן קשה למה כתב פה שהלאוין הם כנגד ימות החמה, ולא כנגד שס"ה גידין כמבואר בזוהר בכמה מקומות? חלוקין עליו חבריו על רבי חנניא בן גמליאל, ע"י מה שכתבנו בכל זה בדף יג ע"ב.

ששמאות ושלוש עשרה מצוות נאמרו לו למשה מסיני, והנה כתבו הרמב"ם והרמב"ן בריש ספר המצוות שכן הלכה שמנין המצוות הוא תרי"ג כמו שמובא בהרבה מקומות, ורק המחלוקת מה מונים למצוה ומה לא, וע"י מעלות התורה לרבי אברהם אחי הגר"א דתרי"ג אלו השורשים של כל המצוות.

בס"ד

התשובות

השתדלנו להביא את תמצית דברי המפרשים, מלבד אלו המובאים בגמ' כמו תוס', מהרש"א רש"י וכדו'

1. ברש"י על המשניות באבות הביא את שתי הפירושים, ועושה מלאכה היינו בחולו של מועד, וכן פירש הרשב"ם בפסחים קיח, והרמב"ם יו"ט ו' טז, הביא מימרא זו לגבי מי שלא מכבד את יו"ט באכילה ושתייה, וביאר שם במגיד משנה שהרמב"ם לשיטתו שם ז' א' שמלאכה בחול המועד היא מדרבנן.
2. כן הקשה הערוך לנר, וביאר דבגלל שצריך אומדנא למלקות, יוצא שפסק הדין של המלקות הוא בשעת ההלקאה גופא ולכן צריך גם אז שלושה.
3. ע"י ברע"ב דאיירי כשעשו תשובה, ובבעל המאור כתב דבתשובה פטורים גם בלי מלקות, אבל בלקו פטורים אפילו בלא תשובה, וע"י מהרלב"ח קונטרס הסמיכה שדן בזה בארוכה.

ע"ב

1. כן הקשה בשבות יעקב ח"ב פב' ות"י דכל דברי הנביאים רמזים בתורה ולולי חטאו ישראל היינו זוכים לגלות הכל מתוך התורה, ועוד יש לחלק בין התורה לתרי"ג מצוות, שהתורה נצרכת לכפר למי שאינו מקיים תרי"ג מצוות עיי"ש,
2. בשו"ת יהודה יעלה או"ח ט' ת"י דהתקנה היתה מפני המינים כמבואר בברכות, וכ שבטלו המינים בטלה התקנה, ובשיח יצחק סי' לט' ת"י דבדור יותר מאוחר חששו יותר להוצאת שם שמים לבטלה כמו שמצינו נדרים י'. שתקנו לומר קרבן לה' ולא ההיפך משום כך, ואז בטלה גם תקנה זו.
3. ע"י רמב"ם שורש א' שכן השיג עליו, והרמב"ן שם ת"י דהיה לו גירסא אחרת "נצטוו ישראל" וגם אי גרס "נאמרו למשה" זה שייך גם על דרבנן כמו שמצינו בהרבה מקומות, ומה שלא כתב דגם הלא תעשה הוא כנגד הגידין שבאדם, ביאר השל"ה בתולדות אדם רו', ד-ססה' גידין שבאדם הם כנגד ימות החמה, רק יש בהם ב' אופנים דופקים ונחים, והם כנגד ימות הצה ולילות השנה, והאדם צריך להיות כמו הדופקים שהם כנגד הימים וזה מה שרימז כאן, עיי"ש.

לע"נ מרת אביבה בת הג"ר משה ע"ה נלב"ע ד' תשרי

להנצחות והארות 0527652935, או 7652935@gmail.com לקבלת הדף במייל מידי יום שלח בקשה לכתובת הנ"ל והדף יישלח אליך בל"ג מידי יום.

בעל"ה בקרוב יפתח קו טלפון בו יהיה ניתן לשמוע את השאלות והתשובות מידי יום, וכן לענות תשובות נוספות לשאלות - עקבו אחרי ההודעות.